

Rätt och riktigt med fokus på energieffektivitet vid renovering och drift av flerbostadshus

Rätt och riktigt med fokus på energieffektivitet vid renovering och drift av flerbostadshus är en handbok från Sveriges Byggindustrier FoU Syd. Handboken har tagits fram eftersom många flerbostadshus är i stort behov av renovering vilket är ett utmärkt tillfälle att samtidigt energieffektivisera. Handboken riktar sig till personer som brukar, äger eller förvaltar flerbostadshus, till arbetsledare och montörer på bygg- och serviceföretag samt till studenter.

Bakgrund

Idag bor ungefär hälften av Sveriges befolkning i flerbostadshus. Det sammanlagda antalet lägenheter uppgår till cirka 2,4 miljoner, totalt 180 miljoner kvadratmeter. Drygt hälften av flerbostadshusen byggdes mellan 1950 och 1975 varav en stor del under det omtalade miljonprogrammet. Husen kan vara väldigt olika avseende utformning, storlek, material, byggt teknik etcetera. Gemensamt för de flesta av dem är dock att de just nu, eller inom kort, har ett mer eller mindre omfattande renoveringsbehov.

Energifrågorna var länge en icke-fråga till följd av att energi var mycket billigt fram till 1970-talet. Detta avspeglar sig inte minst genom att många äldre byggnader har hög energianvändning. Den totala energianvändningen för flerbostadshus är cirka 42 TWh per år, vilket är ungefär 25 % av energianvändningen för alla byggnader i Sverige. Här finns med andra ord stor potential att minska energianvändningen i flerbostadshus och därmed bidra till att uppnå de nationella miljömålen med en minskning av energianvändning på 20 % till 2020 och 50 % till 2050. För att komma

åt den stora potentialen för energieffektivisering är det viktigt att åtgärda det befintliga beståndet.

Syfte

Syftet är att på ett enkelt, pedagogiskt och lättläst sätt presentera ett antal typfall där en förbättring av energiprestandan ofta är möjlig.

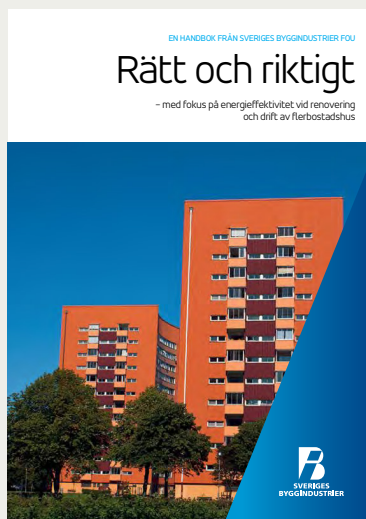
Genomförande

Rätt och riktigt med fokus på energieffektivitet vid renovering och drift av flerbostadshus är en handbok som tagits fram i samarbete mellan Sveriges Byggindustrier FoU Syd, Åsa Wahlström CIT Energy Management/Lunds Tekniska Högskola och Daniel Olsson CIT Energy Management. Arbetet har finansierats av Svenska Byggbranschens Utvecklingsfond (SBUF) och deltagande företag från Sveriges Byggindustrier FoU Syd. Styr- och referensgrupp har varit Sveriges Byggindustrier FoU Syd, därutöver har många värdefulla synpunkter erhållits från olika sakkunniga.

Resultat

Handboken innehåller ett femtiotal olika råd och tips på såväl hur energiuppföljning som energispararbete kan bedrivas samt pekar ut ett 30-tal rent konkreta åtgärder som i många fall innebär energibesparingar till överkomliga återbetalningstider.

Tvättstuga och badrum har ofta energisparpotential.

SBUF 12308 Slutrapport Rätt och riktigt för energieffektiv ombyggnad och drift. Rapporten finns att ladda ner på www.sbuf.se – projekt 12308.

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Corfitz Nelsson, Sveriges Byggindustrier, tel 040-35 26 42,
e-post: corfitz.nelsson@sverigesbyggindustrier.se.

Litteratur:

- Rätt och riktigt – med fokus på energieffektivitet vid renovering och drift av flerbostadshus. Kan beställas (pris exkl. moms 50 kr) samt laddas ned från Sveriges Byggindustrier, publikationer.bygg.org eller laddas ned från www.sbuf.se, projekt 12308.